

Перекладено за виданням: Deary, Terry. Horrible Histories. Rotten Romans / Terry Deary. — London : Scholastic Children's Books, 2007. — 144 p.

Переклад з англійської Я. В. Лимар

Науково-популярне видання

Серія «Щось цікаве»

ДІЄРІ Террі

Химерні римляни. Моторошна історія

6+

Ілюстрації Мартіна Брауна

Головний редактор О. С. Кандиба
Провідний редактор М. С. Жученко
Редактор О. М. Уліщенко
Технічний редактор Д. В. Заболотських
Дизайнери й верстальники О. В. Дзюба, В. О. Верхолаз
Дизайнер обкладинки М. В. Присяжний

Підписано до друку 30.09.2019. Формат 84x108/32.
Ум. друк. арк. 7,56. Наклад 2500 прим. Зам. № 8243.

Термін придатності необмежений

ТОВ «Видавництво «Віват»», 61037, Україна,
м. Харків, вул. Гомоненка, 10.
Свідоцтво ДК 4601 від 20.08.2013
Видавництво «Віват» входить до складу ГК «Фактор».

Придбати книжки за видавничими цінами
та подивитися детальну інформацію про інші видання можна на сайті
www.vivat-book.com.ua

тел.: +38 (057) 717-52-71, +38 (073) 344-55-11,
+38 (067) 344-55-11, +38 (050) 344-55-11,
e-mail: ishop@vivat.factor.ua

Щодо гуртових поставок і співробітництва звертатися:
тел.: +38 (057) 714-93-58,
e-mail: info@vivat.factor.ua

Адреси фірмових магазинів «Книгарня Віват»:
м. Харків, вул. Квітки-Оснот'яненка, 2,
тел.: +38 (057) 341-61-90, e-mail: bookstorevivat@gmail.com
м. Львів, вул. Дорошенка, 23,
тел.: +38 (032) 255-34-00, e-mail: bookvivatviv@gmail.com

Видавництво «Віват» у соціальних мережах:
facebook.com/vivat.book.com.ua;
instagram.com/vivat_publishing

Віддруковано згідно з наданим оригінал-макетом
у друкарні «Фактор-Друк»,
61030, Україна, м. Харків, вул. Саратовська, 51,
тел.: +38 (057) 717-53-55

ISBN 978-617-690-654-4 (серія)
ISBN 978-966-982-027-3 (укр.)
ISBN 978 0-439-94400-7 (англ.)

© Deary Terry, text, 1994, 2001
© Brown Martin, illustrations, 1994, 2001
© ТОВ «Видавництво «Віват»»,
видання українською мовою, 2019

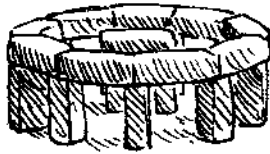
Зміст

Вступ	5
Жахливий літопис	7
Химерна римська армія	14
Кельти-головорізи	23
Войовничі брити	37
Очільники химерних римлян	58
Химерне дитинство римлян	73
Розваги та ігри химерних римлян	83
Їжа химерних римлян	94
Вірування химерних римлян	103
Факти про химерних римлян	119
Епілог	128
Моторошна вікторина	129
Ненудний покажчик	137

Вступ

Із подякою Хелен Джеймс за її дослідження.

Sine qua non

Історія може бути жахливою. Жахливо складною. І найгірше те, що вона досі змінюється. У математиці два плюс два завжди чотири, а у природничих науках вода завжди складається з кисню та водню.

Та в історії все геть інакше. В історії факт може стати порожнім місцем. Такою собі чиєюсь думкою. А думки в різних людей різні.

Наприклад, ти можеш вважати свого вчителя гіршим за шкільний обід — холодну капусту із солодкою підливкою. Це твоя точка зору. А от матуся вчителя вважає, що він солодший за чай із шістьма грудочками цукру. Це її точка зору.

Ви двоє можете мати рацію або помилитися...

Тепер розумієш? Обидва кажуть правду, обидва помиляються!

Звісно, такі правдиві відповіді не підуть тобі на користь. Ні! Учителі завжди казатимуть, що є «правильні» й «неправильні» відповіді, навіть якщо їх просто не існує.

Є речі, гірші за жахливу історію. Хочеш знати, які саме? Жарти вчителя можуть затьмарити кімнату тортур у лондонському Тауері...

Тож історія буває жахливою. Та пошук правди про минуле може стати неймовірно захопливим. Усі обожнюють оповідки про вбивства — а в історії їх багацько, наприклад криваве вбивство Юлія Цезаря.

А ще є трилери, історії про війни, жахіття та комедії. Саме їх ти знайдеш у цій книжці. А якщо тобі пощастить, навіть зможеш налякати свого вчителя!

Жахливий літопис

Хронологія химерних римлян

До нашої ери, за роками **753** — згідно з римською легендою, Ромул заснував Рим. Насправді ранні римляни були селяни й жили в місцині під назвою Лацій.

509 — римлянам остогид жорстокий цар Тарквіній Гордий, вони вигнали його й перейшли на самоуправління (це називається республікою).

264 — Перша Пунічна війна проти лютого ворога — Карфагену (у Північній Африці). Рахунок 1 : 0 на користь Риму.

218 — Ганнібал Карфагенський атакує Рим на слонах. Він не може захопити місто і через це лютує по всій Італії, тероризуючи людей.

202 — Сципіон очолює армію й перемагає Ганнібала. Рахунок 2 : 0 на користь Риму.

146 — Третя Пунічна війна закінчується знищенням Карфагену. Безумовна перемога римлян! Римлянам подобається завойовувати країни! І вони рушають далі.

130 — римляни завоювали Грецію та більшу частину Іспанії.

100 — народився Юлій Цезар.

59 — Юлій Цезар уперше стає консулом Риму.

55 — перше вторгнення Юлія Цезаря до Британії, тому що (як він каже):

а) белги Південної Британії допомагають галлам Північної Франції в повстаннях проти римлян та

б) у Британії є величезні поклади олова, міді та свинцю.

44 — Юлія Цезаря обрано довічним диктатором. І вбито!

Наша ера, за роками

43 — Клавдій віддає накази про вторгнення до Британії... знову!

60 — повстає кельтське плем'я іценів. У бій проти римлян їх веде королева Боудіка.

Після того як її перемагає римський полководець Паулін, вона приймає отруту.

80 — Юлій Агрікола завершує завоювання (крім піктів у Шотландії).

84 — Агрікола розбиває піктів у битві біля Граупійських гір у Шотландії.

122 — Адріан починає будівництво стіни, щоб захистити від піктів Північну Англію.

235–285 — п'ятдесятирічний період, протягом якого змінюється понад двадцять римських імператорів — майже всіх їх убивають.

313 — імператор Константин дозволяє сповідування християнства.

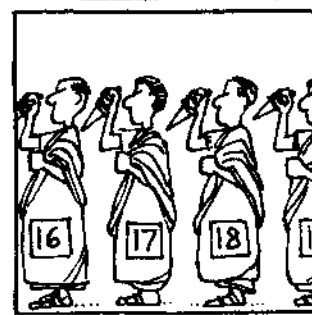
380 — християнство стає офіційною релігією Риму.

401 — римські війська відкликають із Британії для захисту Риму.

410 — германські варварські племена нападають на імперію та на Рим.

476 — останній імператор Західної Римської імперії змушений зректися престолу.

1453 — падіння Східної Римської імперії під натиском османів. Кінець Римської імперії.

Хронологія воєвничих бритів

До нашої ери, за роками

6500 — закінчується льодовиковий період, піднімається рівень моря. Північно-східна частина Європи відрізана від материка. Утворюються Британські острови. Їх населяють брити.

3600 — брити будують Стоунгендж.

2150 — на південному заході знаходять олово. Його сплав із міддю дає найтвердіший метал з відомих на той час людству — бронзу.

900 — брити приносять людей та тварин у жертву на території сучасного Пітерборо.

600 — замість бронзи зброю та інструменти починають виготовляти із заліза.

70 — до влади в бритів приходять друїди.

55 — вторгнення Юлія Цезаря. Коротке.

Наша ера, за роками

10 — Британія незалежна від Риму, та її очільники копіюють римський спосіб життя.

30 — багатий Південний Схід Британії очолює один правитель — Кунобелін, який приймає римське ім'я Рекс, що означає «король».

41 — Кунобелін помирає. До влади приходять його сини Тогодумн та Каратак. І їм римляни не дуже подобаються.

42 — атребати (Південна Англія) скидають свого короля Веріку через його дружбу з Римом. (Їх підбуриє Каратак!) Веріка пливе до Риму і просить римлян про допомогу.

43 — вторгнення римлян. Тогодумн гине в битві біля річки Мідвей.

51 — після багаторічного опору Каратака зраджують і передають у руки римлян закутим у ланцюги.

60 — королева іценів Боудіка піднімає у Східній Англії повстання й зазнає поразки. Римляни руйнують друїдське капище в Англесі.

122 — починається будівництво Адріанового валу, що мав завадити набігам піктів та скотів на Англію.

